

Uchwała Nr XXVI/156/2009 z dnia 17 sierpnia 2009 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Żyrzyn

uchylona przez uchwałę Nr XXXIV/186/2009 z dnia 7 maja 2010 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.), w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 (Dz. U. Nr 38, poz. 220) - Rada Gminy, na wniosek Wójta Gminy Żyrzyn uchwała, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Żyrzyn na lata 2009 - 2015 przyjęty Uchwałą Nr 1/2009 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Żyrzyn z dnia 12 lipca 2009 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1 Zebrania Wiejskiego Wsi Żyrzyn z dnia 11 lipca 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI Ż y r z y n

NA LATA 2009 – 2015

Żyrzyn, lipiec 2009 r.

Spis treści:

I. Wstęp.....	2
II. Charakterystyka miejscowości.....	4
III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	8
IV. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.....	17
V. Planowane kierunki rozwoju	19
VI. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących spółeczność lokalną.....	21
VII. Wdrożenie i monitoring planu.....	24
VIII. Podsumowanie.....	24

I. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Jego zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.¹

Obszarem realizacji niniejszego Planu Odnowy Miejscowości jest teren miejscowości Żyrzyn w gminie Żyrzyn, natomiast okres realizacji przyjęto na lata 2009 - 2015.

¹ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (PROW 2007 – 2013), Materiał informacyjno-promocyjny, Warszawa 2007, s. 17

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Plan Odnowy Miejscowości Żyrzyn to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2009-2015. Podstawą opracowania planu jest Strategia Rozwoju Gminy Żyrzyn oraz dokumenty strategiczne o znaczeniu krajowym, wojewódzkim i powiatowym, a także regulacje prawne (ustawy i rozporządzenia).

Niniejszy plan jest dokumentem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Położenie

Miejscowość **Żyrzyn** to wieś położona w województwie lubelskim, w powiecie puławskim, w Gminie Żyrzyn. Wieś leży w centralnej części Gminy Żyrzyn. Gmina Żyrzyn znajduje się w północno-zachodniej części województwa lubelskiego. Przez teren gminy przebiegają dwie ważne trasy komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym;

Warszawa – Żyrzyn – Lublin – Lwów

Warszawa – Żyrzyn – Chełm – Kijów.

Przebiegają też trasy o znaczeniu turystycznym:

Warszawa – Żyrzyn – Kazimierz Dolny

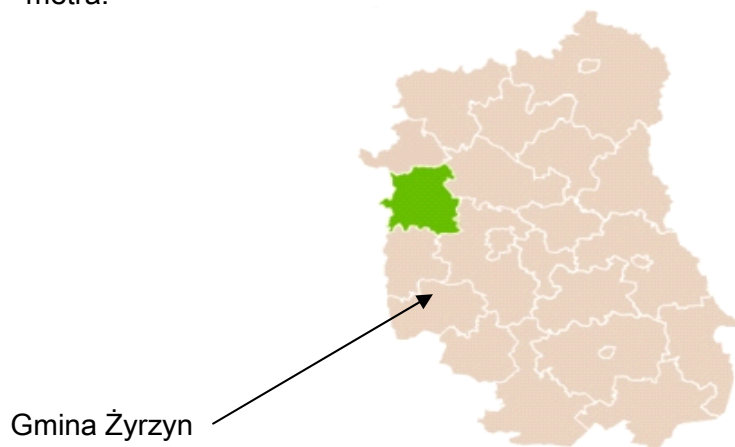
Warszawa – Żyrzyn – Nałęczów

Warszawa – Żyrzyn – Kozłówka.

Położenie gminy przy w/w trasach komunikacyjnych stwarza dużo możliwości i może przyczynić się do rozwoju różnorodnych działalności gospodarczych.

Wieś Żyrzyn ze wschodniej strony graniczy z Zagrodami i Wołą Osińską od strony południowej z gruntami wsią Osiny, ze strony zachodniej z wsią Borysów i ze strony północnej z wsią Żerdź.

Pod względem morfologicznym teren gminy leży na południowym pograniczu Pasa Wielkich Dolin, na tzw. Podwieprzu. Tereny położone są na falistej równinie morenowej, pokryte osadami polodowcowymi ostatniego zlodowacenia. Najniżej położone są tereny wsi Kośmin, w dolinie rzeki Wieprz ok. 118 – 120 m n.p.m. Rzeka Wieprz na tym odcinku charakteryzuje się wyjątkową krętością, obfituje w liczne zakola o zmiennym korycie. Spowodowane to jest dużym spadkiem wody, na odcinku 12 km. Spadek wynosi 7,2 metra.

Wieś Żyrzyn znajduje się w odległości około 14 km od Puław, ok. 55 km od Lublina oraz około 120 km od Warszawy. Według stanu na koniec 2008 r. miejscowość tę zamieszkiwało 1614 osób. Żyrzyn zajmuje powierzchnię 880 ha gruntów.

Ludność wsi Żyrzyn

Pod względem liczby ludności Żyrzyn zajmuje 1 pozycję w Gminie Żyrzyn. Miejscowość zamieszkuje 1614 mieszkańców w tym 833 kobiet i 781 mężczyzn wg. stanu na koniec 2008r.). Mieszkańcy Żyrzyna stanowią ok. 24 % ogółu mieszkańców gminy Żyrzyn.

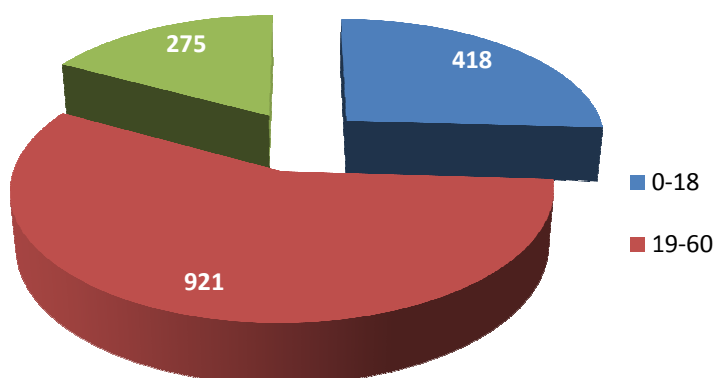
Analizując liczbę mieszkańców Żyrzyna na przestrzeni lat 2004-2008 należy stwierdzić iż liczba mieszkańców rośnie. W skali całej gminy Żyrzyn występuje trend spadkowy, ponieważ liczba ludności regularnie obniża się. Świadczy to o wysokim i stabilnym potencjale ludnościowym wsi Żyrzyn.

Tabela 1. Liczba mieszkańców miejscowości na koniec roku 2004-2008 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba ludności w latach				
		2004	2005	2006	2007	2008
1.	mieszkańcy	1514	1525	1580	1598	1614

Tabela 2. Mieszkańcy Żyrzyna według wieku na koniec 2008 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kategorie wiekowe		
		0-18 lat	19-59	powyżej 60 lat
1.	mieszkańcy	418	921	275

Rysunek 1. Liczba ludności wg kategorii wiekowych – stan na koniec 2008 r.

Historia Żyrzyna

Pierwszą historyczną notkę o Żyrzynie znaleźć można w Kronikach Długosza. Żyrzyn wtedy występuje jako wieś szlachecka, należąca do parafii Końskowola. Dziedzicem jej był wtedy Stanisław z domu Jarzyna. Stanisława z Żyrzyna wymieniają: dokument historyczny (1486r.) - Lubelskie Księgi Podkomorskiej - XV w. i dokument Archiwum Sanguszków z 3 kwietnia 1503 roku. Mieszkał on prawdopodobnie tu, gdzie do 1944 roku mieszkali właściciele Żyrzyna, a gdzie obecnie znajduje się Gimnazjum Publiczne w Żyrzynie. Wieś posiadała łąny kmiece, z których dziesięcinę snopową i konopną płaciło się na rzecz Biskupa Krakowskiego. Był tam również jeden folwark rycerski, z którego nikt nie pobierał dziesięciny. Jedynym źródłem wiadomości o folwarku rycerskim w Żyrzynie jest "Liber beneficiorum" Długosza.

W końcu XVI wieku i na początku XVII Żyrzyn w części należał do senatorskiej rodziny Męcińskich herbu Poraj. Z rejestru poborowego z 1626 roku wynika, że Męcińscy posiadłości te nadali od właścicieli Żerzyńskich, synów Kasprowych.

Stanisław Załęski podaje informacje, że w Żyrzynie prawdopodobnie w 1612 roku przez matkę Wojciecha Męcińskiego był zbudowany drewniany kościółek. Kościółek ten będąc w posiadaniu Jezuitów został odnowiony, a potem w tym miejscu wybudowano nowy z domem misyjnym, w którym stale rezydował ksiądz. W 1803 roku rozpoczęto budowę kościoła murowanego. Wzniesiono mury do wysokości 5m i prace budowlane przerwano. W 1838 roku wznowiono prace przy rozpoczętym kościele.

Najstarszym dokumentem, znajdującym się w archiwum parafialnym w Żyrzynie jest dekret wydany przez Biskupa Krakowskiego Piotra Gembickiego z datą 12.11.1647 r. zezwalający na poświęcenie i położenie kamienia węgielnego we wsi Żyrzyn.

Nazwę miejscowości Żyrzyn ks. Stanisław Kamieński wyjaśnia na podstawie żyzności gleby okolic żyrzyńskich. Daje on następującą notatkę: "Nazwa Żyrzyn często wymawiana Żerzyn pochodzi od wyrazu *żer* co znaczy jedzenie. Nazwa ta dana została wiosce prawdopodobnie z powodu dostatku chleba, rodzącego się z tamtejszej urodzajnej ziemi, której płody karmiły ludność. Gdyby kto chciał wyraz żyrzyn wyprowadzić od słowiańskiego "żyrny" - tłusty, również nazwa zastosowana byłaby do urodzajnej gleby"

Profesor Tadeusz Brajewski słowo żyrzyn wyprowadza od staropolskiego imienia Żyrz. Imię takie w tej miejscowości nie jest znane, jednak istniało nazwisko Żyrzyński. Świadczy o tym Lubelska Księga Podkomorska z XV w. (1486 r.) i dokument z Archiwum Sanguszków z 1503 roku, gdzie wymieniony jest Stanisław z Żyrzyna.

Przestrzenna struktura miejscowości

Układ przestrzenny wsi opiera się na lokalizacji budynków wzdłuż ciągów komunikacyjnych – dróg powiatowych i gminnych. Głównym ciągiem osadniczym jest droga powiatowa Żyrzyn – Kotliny. Podstawowe uwarunkowania rozwoju związane są w dużym stopniu z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Gmina odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi i wysokim stopniem lesistości. Ranga regionalna korytarza ekologicznego ważnego połączenia obszarów chronionego krajobrazu „Pradolina Wieprza” i ‘Koziego Boru” również jest ograniczona i musi być podporządkowana takim samym zasadom jak wyżej. Jezioro Piskory objęte ochroną rezerwatową stanowi interesujący obiekt do działalności dydaktycznej i naukowej

III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

1. Zasoby przyrodnicze

Obok pałacu w parku starodrzew, m. innymi: lipy drobnolistne, wiązy szypułkowe, klony pospolite, jesiony wyniosłe, a z iglaków: sosny wejmutki. Kilka lip kwalifikuje się do grupy drzew pomnikowych.

2. Dziedzictwo kulturowe

Zespół kościelny w Żyrzynie składający się:

- kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła, zbudowany w 1804 r. wg arch. Piotra Aignera,
- dzwonnica z 1869 r.,
- ogrodzenie murowane z czterema kapliczkami z ok. 1850 r.,

- Zespół dworsko – pałacowy, w skład którego wchodzi:
 - park założony w XVIII w. wraz z systemem wodnym i alejami dojazdowymi,
 - oranżeria zbudowana w XVII w.,
 - dwór wzniesiony w XIX wieku.

Poza obiektami wpisanymi do rejestru zabytków na terenie Wsi Żyrzyn znajdują również cenne dla mieszkańców dobra kultury stanowiące ważne elementy środowiska:

- budynki dawnej zabudowy folwarcznej:

- czworak z 1906 r.,
- stajnia z II poł. XIX w.
- stodoła z II poł. XIX w.,
- spichlerz z I poł. XIX w.,
- piwnica z II poł. XVIII w.
- gorzelnia z 1908 r.,

- magazyn spirytusu z 1908 r.,
- warsztaty dworskie z I poł. XX w.,

- plebania w zespole kościelnym, z ok. 1908 r.,

- cmentarz parafialny z I poł. XIX w.,

- kaplica grobowa z I poł. XIX w. rodziny Wessel, na cmentarzu grzebalnym,
- krzyż na kolumnie, z II poł. XIX w.,
- kapliczka słupowa z figurą NMP z XIX/XX w. przy ul. Tysiąclecia,
- kapliczka słupowa przy ul. Powstania Styczniowego,
- dwór przeniesiony z Jaworowa, z XIX/XX w., (obecnie przedszkole)
- kuźnia przy ul. Tysiąclecia, z I poł. XX w.,
- mogiła powstańców styczniowych 1863 r., w lesie przy szosie Warszawa – Lublin.

3. Obiekty i tereny

- a. Dom Strażaka w Żyrzynie stanowi siedzibę OSP, znajduje się tu Biblioteka Gminna a zarazem świetlica wiejska. W tym obiekcie odbywają się zebrania wiejskie oraz spotkania o charakterze kulturalno-integracyjnym mieszkańców, mieści się tutaj również siedziba KGW.

- b. Zespół dworsko – pałacowy z parkiem i oranżerią
- c. Zespół Boisk sportowych Orlik 2012 przy budynku Szkoły Podstawowej w Żyrzynie.
Boisko pełni rolę boiska szkolnego jak również integracyjno-wypoczynkową dla mieszkańców.

- d. Boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej w Żyrzynie. Wymaga ono znacznych nakładów finansowych, aby nawierzchnia boiska i jego infrastruktura spełniała odpowiednie wymogi.

4. Infrastruktura społeczna

W miejscowości Żyrzyn nie ma gminnego domu kultury. Jego funkcję pełni biblioteka Gminna. W zakresie kultury mieszkańcy zaspokajają swoje potrzeby wykorzystując Dom Strażaka, gdzie mieści się świetlica wiejska oraz budynek szklony gdzie organizowane są imprezy na poziomie kultury masowej.

W miarę potrzeb i na ile pozwalają warunki lokalowe Urząd Gminy i mieszkańcy we własnym zakresie organizują imprezy kulturalne.

Gminne Przedszkole w Żyrzynie mieści się w starym budynku drewnianym który natychmiast wymaga wymiany na nowy gdyż lada chwila nie spełni obowiązujących norm i standardów

Szkoła Podstawowa w Żyrzynie w zakresie klas 0-6 mieści się w wyremontowanym budynku.

Gimnazjum mieści się w Pałacu Wesslów w Żyrzynie który nie jest przystosowany do tej funkcji. Uczęszczają do niego dzieci z terenu całej gminy.

Zespół Szkół w Żyrzynie, w skład którego wchodzi internat i gospodarstwo pomocnicze, kształci w następujących kierunkach:

- III-letnim Liceum Ogólnokształcącym,
- III-letnim Liceum Profilowanym o profilu usługowo-gospodarczym,
- IV-letnim Technikum o specjalizacji technik ogrodnik,
- II-letniej Zasadniczej Szkole Ogrodniczej o specjalizacji ogrodnik,
- III-letnim Technikum Ogrodniczym na podbudowie Zasadniczej Szkoły Ogrodniczej o specjalizacji ogrodnik.

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcy Żyrzyna korzystają z usług **Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie**.

5. Turystyka i sport

Walory przyrodnicze Gminy Żyrzyn są przede wszystkim pochodną bogactwa jej środowiska przyrodniczo-krajobrazowego. Duże połacie lasów pradolina rzeki Wieprz, rezerwat Piskory oraz piękne krajobrazy stwarzają bardzo dobre warunki uprawiania turystyki pobytowej i krajoznawczej. Dobre warunki rozwoju w gminie Żyrzyn ma także agroturystyka w pobliskich wioskach. Korzystne warunki do rozwoju agroturystyki występują także w miejscowości Żyrzyn. Stawy rekreacyjne, sąsiedztwo lasów i rezerwatu Piskory czynią z Żyrzyna bardzo atrakcyjną turystycznie miejscowość. W ofercie mogłyby znaleźć się ogniska, wędkarstwo, pływanie, wycieczki rowerowe, przechadzki oraz grzybobranie.

Przez tę miejscowość planowane są do utworzenia szlaki: pieszy i rowerowy w ramach zintegrowanej sieci szlaków przyrodniczych (edukacyjnych) opracowanych przez Lokalną Grupę Działania „Zielony Pierścień”

Obiekty sportowo – rekreacyjne to tylko małe boisko sportowe i mała sala gimnastyczna przy szkole podstawowej oraz boisko do piłki nożnej w Żyrzynie, na których gra i trenuje Gminny Ludowy Klub Sportowy „Żyrzyniak”. Brak pełno wymiarowej Sali gimnastycznej oraz boiska pełno wymiarowego do piłki nożnej w Gminie Żyrzyn hamuje rozwój sportu.

6. Infrastruktura techniczna

a. Energetyka

Miejscowość Żyrzyn jest całkowicie zelektryfikowana. Energię elektryczną dostarcza PGE LUBZEL w Lublinie. Wyłączenia prądu są sporadyczne i spowodowane przede wszystkim usuwaniem awarii trakcji powstałymi wskutek opadów śniegu, spadających gałęzi lub gwałtownych wiatrów wiejących podczas burz.

b. Dostarczanie ciepła

W Żyrzynie brak jest sieci ciepłowniczej. Ogrzewanie odbywa się w oparciu o indywidualne piece zasilane węglem, drewnem, olejem opałowym lub gazem.

c. Dostarczanie wody

Żyrzyn w blisko 100% jest zwodociągowany. Woda tłoczona jest z ujęcia wody w Żyrzynie. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 22,1 km.

d. Usuwanie ścieków

W Żyrzynie większa część gospodarstw domowych (ok. 85%) jest podłączona do sieci kanalizacji sanitarnej. Ścieki tłoczone są do oczyszczalni ścieków w Żyrzynie. Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 12 km.

e. Usuwanie odpadów

Gmina Żyrzyn, nie posiada własnego składowiska odpadów i nie przewiduje jego budowy. Nie funkcjonują też inne instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów i również nie przewiduje się ich budowy. Jednostki wywozowe działające na terenie gminy składują odpady na wysypisku Puławy. Tam też wywożone są odpady z Żyrzyna.

f. Gazyfikacja

Na terenie Żyrzyna istnieje sieć gazowa, która obejmuje ponad 90 % gospodarstw domowych.

g. Telekomunikacja

W miejscowości Żyrzyn funkcjonuje sieć telekomunikacyjna, głównym operatorem jest Telekomunikacja Polska SA. W zakresie telefonii komórkowej GSM Żyrzyn znajduje się w zasięgu wszystkich działających w Polsce operatorów.

7. Gospodarka i rolnictwo

Na terenie miejscowości Żyrzyn znajduje się 61 podmiotów gospodarczych. Podmioty zajmują się handlem, usługami i rzemiosłem.

Istotnym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo. Grunty użytkowane rolniczo stanowią blisko 70% terenu sołectwa. W rolnictwie przeważają gospodarstwa rodzinne o średniej powierzchni około 3 ha. Podstawowymi uprawami są: zboża, owoce. Prowadzony jest również chów i hodowla bydła i trzody chlewnej.

8. Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie miejscowości działają następujące organizacje:

- *Ochotnicza Straż Pożarna w Żyrzynie*
- *Koło Gospodyń Wiejskich w Żyrzynie*
- *Spoleczne Towarzystwo Oświatowo Kulturalne Gminy Żyrzyn*
- *Kluby Sportowe* - w Żyrzynie działa wiele klubów sportowych tj.: Gminny Ludowy Klub Sportowy Żyrzaniak, Uczniowski Klub Sportowy Awans, Uczniowski klub Sportowy Bumerang.

Pomimo braku Gminnego Domu Kultury oraz boiska pełnowymiarowego do piłki nożnej i sali sportowej w Gminie Żyrzyn mieszkańcy chętnie biorą udział w wydarzeniach kulturalnych i sportowych

Wszelkie te formalne i nieformalne stowarzyszenia mieszkańców działają aktywnie na rzecz lokalnej społeczności, kultywując tradycje, organizując imprezy o charakterze kulturalnym, sportowo – rekreacyjnym, integrując mieszkańców.

9. Podsumowanie zasobów służących odnowie miejscowości Żyrzyn

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące ich rodzaje:

- ✓ środowisko przyrodnicze,
- ✓ środowisko kulturowe,
- ✓ dziedzictwo religijne i historyczne,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ gospodarka, rolnictwo,
- ✓ sąsiedzi i przyjezdni,
- ✓ instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Rodzaj zasobu	Brak	Małe znaczenie	Średnie znaczenie	Duże znaczenie
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X

- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny		X		
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				X
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- zabytki				X
- zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu		X		
- święta, odpusty, pielgrzymki		X		
- tradycje, obrzędy, gwara				X
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postacie historyczne			X	
- specyficzne nazwy			X	
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe			X	
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		X		
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i przemysłowe			X	
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi			X	
- place i miejsca publicznych spotkań			X	
- miejsca sportu i rekreacji			X	

Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		x		
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				X
- ruch tranzytowy				X
- przyjezdni stali i sezonowi			X	
Instytucje				
- placówki opieki społecznej			X	
- szkoły			X	
- Dom Kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP				X
- KGW				X
- Stowarzyszenia				X

IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą oceny strategicznej badanego podmiotu. Składa się ona z analizy miejscowości (analiza jej mocnych i słabych stron) oraz analizy jej otoczenia (szanse i zagrożenia). Nazwa SWOT jest akronimem stworzonym ze skrótów angielskich pojęć: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia).

Analiza SWOT jest to narzędzie mające na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i/lub zagrożenia wsi w okresie perspektywnym. Praca nad analizą SWOT wsi Żyrzyn w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech miejscowości umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

Wiele uwagi poświęcono także czynnikom hamującym tę działalność. Dyskusja na temat pozytywnego i negatywnego wpływu otoczenia zewnętrznego na proces tworzenia warunków do wzrostu konkurencyjności regionu wiejskiego dotyczyła określenia okazji, możliwości i szans oraz zagrożeń związanych z planowaniem, organizacją, zarządzaniem, a zwłaszcza finansowaniem działań ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY MIEJSCOWOŚCI	SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI
<p>1. Duża aktywność społeczna mieszkańców.</p> <p>2. Walory przyrodniczo-krajobrazowe.</p> <p>3. Infrastruktura techniczna (zwodociągowanie i zkanalizowanie miejscowości oraz istnienie sieci gazowej i teletechnicznej).</p> <p>5. Dobra dostępność komunikacyjna.</p> <p>6. Gospodarstwa ekologiczne i specjalistyczne we wsi .</p>	<p>1. Słaba infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i sportowa.</p> <p>2. Niedostateczna infrastruktura społeczna</p> <p>3. Brak miejsca o odpowiednim standardzie do spotkań mieszkańców wsi.</p> <p>4. Niski poziom dochodów mieszkańców</p> <p>5. Rolnictwo jako główne źródło utrzymania (niewielka ilość miejsc pracy).</p>
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Atrakcyjne okolice (sąsiedztwo Wieprza i rezerwatu „Piskory”)</p> <p>2. Rozwój agroturystyki</p> <p>3. Rozwój rolnictwa ekologicznego</p> <p>4. Dotacje dla najbiedniejszych obszarów UE</p>	<p>1. Migracja ludzi wykształconych ze wsi do miast</p> <p>2. Niewielkie możliwości finansowe Gminy</p> <p>3. Rozwój ruchu ciężarowego na drodze krajowej</p> <p>4. Niski poziom płac w regionie</p>

V. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU

Zapewnienie dynamicznego rozwoju miejscowości Żyrzyn oraz stworzenie jak najlepszych warunków życia jej mieszkańcom – *to priorytetowy cel* przyjęty przy wyznaczaniu kierunków rozwoju tej wsi.

W oparciu o:

- przyjęty cel priorytetowy,
- mając na uwadze wnioski z analizy SWOT,
- oraz następujące założenia:
 - głównym źródłem zarobkowania mieszkańców Żyrzyna jest rolnictwo, a przedsięwzięcia tu planowane mają zmienić ten stan i doprowadzić do dywersyfikacji profilu prowadzonej tu działalności gospodarczej, co ma wpłynąć na zwiększenie dochodów mieszkańców wsi,
 - wykorzystanie atrakcyjnego turystycznie i dobrego komunikacyjnie położenia miejscowości będzie szło w parze z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,
 - ważnym jest zachowanie stanu istniejącego i dokonywanie inwestycji rozwojowych przede wszystkim związanych z powstaniem nowej infrastruktury technicznej,
 - dla zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców z miejscowością należy ich angażować w prace związane z rozwojem wsi,
 - koniecznym jest stworzenie warunków hamujących odpływ mieszkańców średnio i dobrze wykształconych,

przyjęto kierunki rozwoju miejscowości Żyrzyn zgodnie z poniższym wykazem.

Planowane kierunki rozwoju:

- 1) Rozwój funkcji turystycznej miejscowości w kierunku wyspecjalizowanych usług turystycznych (agroturystyka) oraz w oparciu o wykorzystanie zasobów krajobrazowych;
- 2) Dalsza modernizacja stanu infrastruktury technicznej i turystycznej, podnoszącej atrakcyjność miejscowości;
- 3) Zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez realizację przedsięwzięć kultywujących tradycję i promujących miejscowość;
- 4) Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej w zakresie turystyki i rekreacji miejscowości;
- 6) Rozwijanie działalności kulturalnej i rekreacyjno – sportowej;
- 7) Poprawa estetyki miejscowości.

Rozwój w zaplanowanych kierunkach zostanie osiągnięty poprzez wykonanie inwestycji z zakresu:

1. Poprawy jakości ciągów drogowych wpływających na rozwój funkcji turystycznych;
2. Budowa i modernizacja infrastruktury społeczno-kulturalnej wsi;
3. Budowa infrastruktury edukacyjno – sportowej i rekreacyjnej;

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

W rozdziale przedstawiony został wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2009-2015. Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana i uzupełniana.

Szczegółowy opis poszczególnych inwestycji oraz kosztorysy prac będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do ich realizacji.

Tabela 3. Zestawienie planowanych zadań, kosztów i czasu ich realizacji

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	HARMONOGRAM	KOSZT	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i sportowej w Żyrzynie	Poprawa infrastruktury edukacyjnej i sportowej	2009-2011	18,100,000	32 % - budżet gminy 68 % RPO WL
2.	Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Polna	Poprawa infrastruktury i bezpieczeństwa	2009	584,260	35 % FOGR 65% budżet gminy
3.	Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Leśna	Poprawa infrastruktury i bezpieczeństwa	2009	908,540	50 % NPBDL 50 % budżet gminy
4.	Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Ogrodowa	Poprawa infrastruktury i bezpieczeństwa	2009	607,661	100% - budżet gminy
5.	Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Plebańska	Poprawa infrastruktury i bezpieczeństwa	2011	400,000	50 % FOGR 50% budżet gminy
6.	Budowa boiska sportowego o nawierzchni trawiastej w Żyrzynie	Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	2009	248,000	25% - budżet gminy 75% PROW
7.	Przebudowa sieci wodociągowej w Żyrzynie	Poprawa infrastruktury i bezpieczeństwa	2009-2011	1,391,074	68 %- budżet gminy 32% PFOS
8.	Remont Domu Strażaka w Żyrzynie	Poprawa infrastruktury społecznej	2013-2015	100,000	75% PROW 25% budżet gminy
RAZEM				22.339.535	

Opis planowanych przedsięwzięć dla miejscowości Żyrzyn w ramach POM

na lata 2009-2015 wygląda następująco:

1. Budowa infrastruktury edukacyjno sportowej w Żyrzynie

Zadanie realizowane będzie w latach 2009-2011 przez Gminę Żyrzyn. Inwestycja polegać będzie na budowie:

w I etapie gimnazjum z przedszkolem,

w II etapie hali sportowej

2. Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Polna

Zadanie realizowane będzie w 2009 r, finansowane ono będzie z budżetu gminy Żyrzyn w 68 % i z FOGR w 32%. Inwestycja ta przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i poprawi warunki komunikacyjne.

3. Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Leśna

Zadanie realizowane będzie w 2009 r, finansowane ono będzie z budżetu gminy Żyrzyn w 50 % i z NFBDL w 50%. Inwestycja ta przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i poprawi warunki komunikacyjne

4. Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul. Ogrodowa

Zadanie realizowane będzie w 2009 r, finansowane ono będzie z budżetu gminy Żyrzyn. Inwestycja ta przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i poprawi warunki komunikacyjne

5. Budowa drogi w miejscowości Żyrzyn ul Plebańska

Zadanie realizowane będzie w 2011 r, finansowane ono będzie z budżetu gminy Żyrzyn w 50 % i z FOGR w 50%. Inwestycja ta przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i poprawi warunki komunikacyjne

6. Budowa boiska sportowego o nawierzchni trawiastej

Inwestycja realizowana będzie w roku 2009. Zakłada się jej współfinansowanie w 25% z budżetu gminy Żyrzyn i w 75% z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – działanie „Odnowa i Rozwój Wsi”. Zadanie obejmie budowę nawierzchni płyty boiska o nawierzchni trawiastej, ogrodzenie terenu, montaż piłkochwyłów oraz siedzisk.

7. Przebudowa sieci wodociągowej w Żyrzynie

Zadanie realizowane będzie w roku 2009 przez Gminę Żyrzyn. Inwestycja polegać będzie na wymianie sieci wodociągowej z azbestowej na poliuretanową co poprawi bezpieczeństwo mieszkańców w zakresie zabezpieczenia ciągłości dostaw wody .

8. Remont Domu Strażaka w Żyrzynie.

Zadanie planowane do realizacji w latach 2013-2015. Polegać będzie na odnowieniu budynku.

W wyniku realizacji zamierzeń zawartych w niniejszym Planie zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- Poprawa stanu bezpieczeństwa,
- Poprawa ochrony środowiska,
- Poprawa warunków życia i pracy,
- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży,
- Poprawa estetyki miejscowości.

VII. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie najpierw uchwałą Zebrania Wiejskiego, a następnie uchwałą Rady Gminy. Wdrożenie Planu

zaleca się Wójtowi, Radzie Sołeckiej miejscowości oraz Sołtysowi wsi przy współpracy z Wójtem.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Żyrzyn. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka.

VIII. PODSUMOWANIE

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Żyrzyn ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.